

הדרווישים משתלטים על רשות השידור

קדרציות

את תקופת ההכנה של הכנסת. אחרת היתה קמה, ב־17 במאי האחרון, מליאה חדשה ברשות השידור. גאולה כהן ומשה שמיר היו משתלטים על הרשות כבר אז, וכל פרשת חירבת חיזעה לא היתה נולדת. החירבה היתה נשאת קבורה בספרים. עורכי מעריב לא היו נוגעים בה. אולם תקופת ההכנה של מליאת הרשות תסתיים רק בעוד כמה שבועות. נוצר פער של כעשרה חודשים בין המהפך במדינה ובין המהפך ברשות, ובתוך הפער הזה צמחה הפרשה.

ר ימים הקרובים עומד זבולון המר להרכיב את המליאה הבאה של רשות השידור, ולמנות את היו"ר ואת הוועד המנהל שלה. כמו בעבר, תשקף המליאה את הרכב הכנסת. כמו בעבר, יהיה היו"ר קומיסאר פוליטי של השילטון. כבר נאמר מי יהיה האיש: פרופסור הממוקם אישם בין גאולה כהן ומשה שמיר, בין הרב דרוקמן והרב לווינגר. מבחינת החוק והסדר, זה יהיה תקין. המר יפעל כפי שפעלו קודמיו. השרים של מפא"י ואחדות העבודה, אולם מבחינה לאומית, יהיה זה דבר מיפלצתי. הרוח החשוכה של הטוטאליטריות הלאומנית-דתנית עומדת להשתלט על שני כלי-התיקשורת העיקריים במדינה, כלים מונופוליסטיים שאין מפניהם הגנה. בידי הדרווישים של גוש-אמונים יהיה מכשיר כביר של שטיפת-מוח.

אין צורך בדימויו פורה כדי לתאר את ההמשך. עד כה היתה מליאת-הרשות גוף בלתי-פעיל, כימעט חותמת-גומי לאישור מעשיהם של המנכ"ל ואלפי עובדיו. היא נתכנסה בתדירות של אחת לחודשיים. בערך. הוועד המנהל, המתכנס אחת לשבוע, לא התערב אף הוא בשיקולי הצבור. אנשי-המיקצוע פעלו באופן חופשי, הצליחו ונכשלו. מכיוון שהם עצמם מהווים חתך של הציבור הישראלי, על דיעותיו ומצב-רוחו, השתקפו כל המגמות בשידורים, תוך שימת הדגש על המרכז הבטוח והבאאלי.

כד זה ישתצה עכשיו. המוסדות החדשים לא יסתפקו בתפקיד סביל. בראשם יעמדו המיסיונרים של המישטר החדש, ומנוי וגמור עימם „להתאים" את הטלוויזיה והרדיו לרוחה של מלכות ישראל. המילה „להתאים" היא במקומה, כי היא מקבילה ביותר למילה שהיתה בשימוש הרייך הגרמני: Gleichschalten.

אין לדעת כאילו מהירות יתבצע התהליך. אם היו"ר החדש הוא טיפש, הוא ינקוט צעדי דים דראסטיים. אם הוא פיקח, יתן לזמן ולפחד לעשות את שלהם. בהדרגה יסולקו אנשי-השידור שיסרבו לקבל „הניחיות". יישארו אותם ש„יתאמו" את עצמם לרוח החדשה, שיהיו מכונים לשחות עם הזרם המבטיח הצלחה וקידום. אליהם יתווספו בהדרגה, זה אחר זה, עובדים חדשים, קצב התהליך נתון בספק. הכיוון נתון מראש.

האם ניתן למנוע זאת? אולי. אילו היתה מתחוללת עכשיו התקוממות של אנשי-הרשות במדינה, אילו עלו הסופרים והאמנים והעיתונאים על הבארניקדות כדי למנוע את המהפך ברשות השידור.

הדרך היחידה למנוע את פלישת הדרווישים לרשות השידור היא למנוע בעד זבולון המר להרכיב את המליאה על-פי מבחנת הרציו לו. לשם כך יש לבטל את כל השיטה הפסולה שהונהגה על-ידי קודמיו, ולהבטיח כי בראש הרשות החיונית הזאת יעמדו אישים בעלי שיעור קומה אינטלקטואלי ומוסרי, ולא סוכנים של עסקנים קטנים. קשה להאמין כי אנשי-הרוח מסוגלים להתמרדות כזאת. יוהר סמילנסקי עצמו בוודאי אינו יכול לשמש לה מופת. את חירבת חיזעה כתב כאיש צעיר, בהשפעתה המיידית של חויית-המליחה. מאז נדם קולו, הוא לא השתתף בעשרות המאבקים למען הצדק, שהתחוללו מאז. דיין הוא לא הרים את קולו כאשר חזרה פרשת חירבת חיזעה בממדים הרבה יותר גדולים, וכימעט בפרהסיא בעת הגירוש הברברי של הבדואים מפיתחת-רפיה. אלמלא אירשותם של יוהר והיהודים, מסופי קני אם היה הליכוד מגיע לשלטון.

אז המהפך, קפא מחנה ישראל השפויה. כמו עכבר מהופנט, הוא מסתכל בלא-יגיע בנחש העומד בלועו אותו. אם לא יקין בעוד מועד מן ההיפנוזה, לא תישאר ממנו אלא ביטה בגופו של הנחש.

מופעלת עלידיו המוסדות של רשות השידור ביזבר, היה הכד תקין ושפיר.

אין סכנה גדולה מזו. אין איוולת גדולה מזו. כי בעוד כמה שבועות תבוא בעייה זו על פיתרונה החוקי והסדר, והצנזורה הלאומנית דתנית תופעל ברשות השידור ללא התערבות של הכנסת והממשלה.

הדרווישים המשתוללים של מלכות ישראל יוכלו לנוח. כמו בכל מישטר טוטאליטרי מסודר, יפעל הדיכוי באמצעות השיגרה הבירוקרטית, בהתאם לחוק ולסדר הטוב.

„חירבת חיזעה" בטלוויזיה: שיא האיוולת

וכל הנשמות הטובות. החרדות כליכך לחוקיות המינהל ולבקיותו, יירגעו ויאמרו אמן.

חוק רשות השידור היה, מלכתחילה, חוק של שקר וכזב. כשהייתי חבר הכנסת, היתה לי ההודמנות להעיר על כך. ויצר החוק רשות עצמאית, בלתי-מיפלגתית ובלתי-פוליטית, החולשת על כלי-התיקשורת. אך זהו מראית-עין בלבד.

הממשלה היא הממנה את 31 חבריה של מליאת רשות השידור, את שבעת חברי הוועד המנהל ואת המנכ"ל. היא ממנה אותם ככבואה נאמנה של הכנסת. על מיפלגותיה (מילבד המיפלגות שאינן שייכות למיסד), בצביעות האופיינית לחייה-הציבור הישראליים, הוסוותה מציאות פשוטה זו. פלוני אינו מייצג את מפ"ם, אלא את אגודת החרונים. אלמוני אינו מופיע כאיש-הרשות, אלא כחבר המאחדות הפספסנים. אך כאילו באורח-פלא, תואם ההרכב הסופי בדיוק את חלוקת-הכוחות בכנסת, ויו"ר הרשות הוא תמיד קומיסאר של מיפלגת-השילטון.

אם בן, מה קרה בפרשת חירבת-חיזעה? איך נוצרה ההתנגשות? היא נבעה מסיבות טכניות גרידא. תקופת-ההכנה של מליאת-הרשות אינה חופפת בדיוק

מי שהולך לישון עם כלב, כך אומר הפיתגום הישן. אלינא יתפלא אם יקום בבוקר עם קרציות. ב־17 במאי 1977 בחר עסישראל בממשלה לאומנית-דתנית-ימנית, ממשלתם של מנחם בגין, שימחה ארליך וזבולון המר.

ערב הבחירות הזהרנו: **מי שמצביע בעד אהה, מצביע בעד המדיה חמה הכאה.** מי שמצביע בעד אהה, מצביע בעד גייעדן לספסרים. מי שמצביע בעד אהה, מצביע בעד דיכוי חופשי-הביטוי.

אחרי הבחירות הזהרנו: הנה נפלה הרפובליקה הוויי מארית הישראלית. כמה לעגו לנו מאז! הנה נתגלה מנחם בגין כגיבור השלום. אליו בא אנוואר אל-סאדאת הוא הוזמן למצריים. הנה נתגלה זבולון המר כמלך הסובלנות. היצירה החופשית פרחת בטלוויזיה, ברדיו, בעיתונות, בתיאטרון. כשראה אותי מנחם בגין, במסיבה דיפלומטית, ניגש אלי ואמר: „אתה רואה? ויימאר ממשיכה להתקיים! חופשי-הביטוי ממשיך להתקיים!" עתה נסתיימו תישעת חודשי-ההריון של המישטר החדש.

הוא מתנגד כמו שהוא. יוזמת-השלום של סאדאת גוססת. היא עומדת להיקבר אישם בין שילה ופיתחת-רפיה. המצב החברתי הולך ומידרדר. מדינת-היהודים הפכה כולה בורסה גדולה אחת. פרשת חירבת-חיזעה מראה לאן מועדות פנינו התריבותיות. גאולה כהן ומשה שמיר משמינים מנחת, לנגד עינינו, פשוטו כמשמעו.

ש להקרים לזיכוח את השאלה: האם חירבת-חיזעה הוא סיפור-אמת? כחייל שונעי שימשון השתתפתי במיצעים רבים, שכל מטרתם היתה לגרש את האוכלוסיה הערבית מן הכפרים. אינו צריך אלא לעצום את עיני, כדי לראות מחדש כמה מעשי-זוועה, תיארתי את הדברים בעברית בסיסית, בספרי הצד השני של המטבע, מבלי לעטפם בשיבוע צעיפים של מלל ספרותי.

אין זיכוח על העובדות. הן רשומות בפקודות-מיבצע. בדו"חות על פעולות, בעדויות חיות, ובעיקר — בליבם של הלוחמים. הוויכוח הוא על זכותו של הציבור לדעת את העובדות, להכיר את עברו, להתמודד עימו. את זאת ביקשו הקומיסארים למנוע.

הטימוטום המתגלה בפרשה זו עלול להסיח את הדעת מן העיקר. מוכן שהיה זה מעשה איוולת, דווקא לאור (או לחושך) כוונותיו של שר-החינוך והתעמולה.

רצו לדכא יצירה, והפכוה מוקד של תשומת-לב. רצו להסתיר מעיני העולם את אחד הצדדים של מילי-חמת-העצמאות, והכניסו אותו לכותרות ברחבי תבל. במשך 29 שנים היה הסיפור קבור מתחת לערימות המלל הבלתי-יקריא של יוהר סמילנסקי. אילו הוקרן בטלוויזיה באופן שיגרתי, היה גורם, מן הסתם, לזעזוע ריגועי. אך כעבור יום היה הכל נשכח. היתה נותרת רק ההרגשה הטובה: „ראו כמה טובים אנחנו שמכונים אנחנו למתוח ביקורת על עצמנו." רק התערבותם של זבולון המר וחבורת הכסילים שמסביבו העניקה ליצירה כוח-מחץ מוסרי אקטואלי. רק תודות להם התחרו ביניהם שני הצהרונים הארכי-לאומריניים על הזכות לפרסם יצירה „תבוטנת" זו. היתיתכן איוולת גדולה מזו?

הצרה היא שכמה מצועקי-החמס נגד המר ושות' אינם עולים עליו בתבונתם. הם טענו נגדו שהוא פוגע בעצמאות רשות-השידור, שהוא מנצל לרעה את כוחן של הכנסת או הממשלה. בנובר: אילו היתה הצנזורה הפוליטית

לפני ארבעה חודשים פורסם במודר זה (העולם הזה 2094) מאמר תחת הכותרת „מיתקפה נגדית", שניבא את ההתפתחות בשטח החינוך והתרבות. העולם הזה מוצא לנכון להעתיק מאמר זה כלשונו, בעמוד 15.